

АНВАР ИСМАИЛОВ АТЫНДАҒЫ КӘСІПТІК КОЛЛЕДЖІ



Оқу - жұмыс бағдарламасы
«Оқу үйрену және плэнер» іс-тәжірибе

Мамандық: 02120200 Киім дизайн

Біліктілігі: 4S2120203-Киім дизайнері

Модуль/Практика атауы: КМ 02.04 «Оқу үйрену және плэнер» практикасы

Тобы: Д-212/Б

Курс: 2-курс

Семестр: 3

Сағат саны: 144

Өтетін мерзімі: 21.11.2021 – 18.12.2021ж.

Оқытушы: Садыкова А.Е.

Бағдарлама Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігінің техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің Республикалық оқу – әдістемелік кеңесінде қаралды және мақұлданды.

«Дизайн және өнер» пән бірлестігінің отырысында қаралған
2022ж "___" _____ № _____ хаттама

Пән бірлестік төрайымы _____ Садыкова А.Е

Ақсукеңт - 2022ж

Түсіндірме жазба

КМ 02.05. Кәсіптік практика

Бұл модуль, Ұлттық дәстүрлерді ескере отырып, әртүрлі мақсаттағы киім жиынтықтарымен ансамбльдерін әзірлеу

Осы жұмыс оқу бағдарламасы «Композиция негіздері» пәні мазмұнының міндетті минимумдарына және дайындау деңгейіне қойылатын талаптарды іске асыра отырып, техникалық және кәсіптік білім беретін оқу орындарының жұмыс оқу бағдарламасын құруға негіз болады.

Модульді зерделеу нәтижесінде, білім алушылар: композиция теориясын; көркемдік образды; композицияның элементтері мен құралдарын, тәсілдерін, қағидаттары мен заңдылықтарын, оларды қолдану әдістерін; композицияның түрлерін; композиция заңдарын тәжірибеде қолдануды; көлемді көрсеткен кезде түс-реңдік арақатынасты; композициядағы жоспарлылықты, тұтастықты; натураның тиісті ерекшеліктерін көрсетуді; жарық пен түс арқылы көлемді көрсетуді; композициялық ойлауды дамытуды, пропорциялық арақатынасты.

Қалыптастырылатын күзіреттілік

КМ 02.05 композицияның элементтері мен құралдарын, тәсілдерін, қағидаттары мен заңдылықтарын, оларды қолдану әдістерін; композицияның түрлерін; композиция заңдарын тәжірибеде қолдануды; көлемді көрсеткен кезде түс-реңдік арақатынасты; композициядағы жоспарлылықты, тұтастықты; натураның тиісті ерекшеліктерін көрсетуді; жарық пен түс арқылы көлемді көрсетуді; композициялық ойлауды дамытуды, пропорциялық арақатынасты, жоспарлылықты көрсетуді; сызықтық ауа перпестивасының заңдылықтарын меңгеруі тиіс.

Постреквизиттер: кәсіптік практика, композиция негіздер, композиция, киім дизайнындағы композиция

Пререквизиттер: Өнер мен көркемдік іс-әрекеттің адам өмірінде және мәдениетті дамытудағы рөлі, өнердің бастауы мен мәні, өнер және дүниетаным, халықтық дәстүрлі өнер, бейнелеу символикасы мен дәстүрлі бейнелердің мәдениетті дамытудағы рөлі, тарихи дәуірлер және көркемдік стилдер, мәдениетті көзбен бейнелеу тұтастығы

Оқытуға қажетті құралдар, жабдықтар: оқу әдістемелік кешен, оқу әдістемелік кешен, А4 форматтар, см таспа, қағаз түрлері сызғыш түрлері, видеофильмдер, кескіш құралдары, қайшы кеңсе пышағы, желім ПВА, ине, өшіргіш

Оқытушының байланыс ақпараты:

Ф.И.О. Садыкова Арайлым Ербосыновна

тел:8 747 925 26 38

e-mail:
a.sadykova@pkai.kz

Тақырыптық жоспары.

p/c	Практика тақырыптары мен бөлімдердің атаулары.	Жалпы сағат саны	Теориялық	Практикалық
I-бөлім. Натюрморт.				
1.	Қарапайым натюрморт еркін ауада далада салу. Оқу натюрморт суретін салу.	2		2
2.	Карандашпен формаларын салу	2		2
3.	Карандашпен түстерін шығару	2		2
4.	Карандашпен көленкелерін көрсету	2		2
5.	Акварель мен жұмыс істеу техникасы	2		2
6.	Акварель мен түстерін шығару	2		2
7.	Гуаштың қолданылуы мүмкіндіктері	2		2
8.	Гуашпен түстерді шығару	2		2
9.	Гуашпен көленке жерлерін көрсету	2		2
10.	Этюдтер. Табиғат күйін көрсету, нобайлар, суреттемелер.	2		2
11.	Қоршаған ортада ағаштар	2		2
12.	Фрагменттік суреттер, ерекше композициялық кесік	2		2
13.	Ашықт аспан астында натураның түс рефлексі	2		2
14.	Пейзаж сәулет фрагменті	2		2
15.	Сызықты және әуе перспективасын беру	2		2
16.	Кеңістікте көруді жетілдіру	2		2
17.	Сәулет мотиві перспектива элементтері мен композиция	2		2
18.	Сәулет фрагментіде декоративтік фактураны қолдану	2		2
19.	Ауыл пейзажы, нобайлар, суреттемелер.	2		2
20.	Заттардың көлемін шығару	2		2
21.	Ағаштардың бұтақтары мен сабақтарының этюдi	2		2
22.	Заттардың көлемін шығару	2		2
23.	Әртүрлі жағдайдағы қарапайым заттар суретін салу	2		2
24.	Геометриялық денелер суреті	2		2
25.	2-3 заттан құралған натюрморттар	2		2
26.	Мата құрылысын үйрену	2		2
27.	Карандашпен формаларын салу	2		2
28.	Түстік гаммасын айыру	2		2
29.	Заттадың көлемін шығару	2		2
30.	Тақырыптық натюрморт суретін салу	2		2
31.	Карандашпен формаларын салу. Этюдi.	2		2
32.	Түстік гаммасын айыру	2		2
33.	Заттардың көлемін шығару	2		2
34.	Жәй кеңістіктегі ыдыс аяқтар суретін салу	2		2
35.	Пішін, көлемін шығару	2		2
36.	Өңтүстік қатынасын айыру	2		2
37.	Сәндік натюрморт	2		2
38.	Заттардың көлемін шығару	2		2
39.	Пропорциялық көлемі	2		2
40.	Заттардың көлемін шығару	2		2

41.	Жарық көлеңке түрлері	2		2
42.	Заттардың көлемін шығару	2		2
43.	Бір топ адамдардың суреттемелері	2		2
44.	Пішінді құрылымын байқауға үйрету	2		2
45.	Натураның қозғалысын байқау	2		2
46.	Қосалқы және дерексіз заттарға ойын бөлу	2		2
47.	Плэнерде отырған адам бейнесі	2		2
48.	Адамның тұрпатының кескіндемелерін дамыту	2		2
49.	Натураны сызықты-кеңістіктік суретте пластиканы дамыту	2		2
50.	Плэнерге назар аударуын, байқаушылығын дамыту	2		2
51.	Алтыбұрышты призма құрылымын үйрену	2		2
52.	Пішін, көлемін шығару	2		2
53.	Өң түстік қатынасын айыру	2		2
54.	Ең оңай сызықтар перспективасын үйрену	2		2
55.	Пропорциялық көлемі	2		2
56.	Заттардың көлемін шығару	2		2
57.	Жарық көлеңке түрлері	2		2
58.	Адамдар мен жануарлар пейзажы	2		2
59.	Конус конструкциясы, штрих арқылы жарық көлеңке беру	2		2
60.	Формасын іздеу және беру	2		2
61.	Жарық пен көлеңкені үйлестіру	2		2
62.	Өтпелі сурет талаптары бойынша сызықты-конструкциялық қарапайым пішінді заттар қойылымы	2		2
63.	Куб құрылымын үйрену	2		2
64.	Шар құрылымын үйрену	2		2
65.	Конус құрылымын үйрену	2		2
66.	Сәуле мен көлеңкені үйлестіру	2		2
67.	Түсін қарайту техникасы бойынша екі затты бірге	2		2
68.	Көпқабатты үйлер, серпінді, жазықты композициясы	2		2
69.	Үй фрагментінің суреті	2		2
70.	Тондар және түстердің пейзаж мен қатынасы	2		2
71.	Банка нобайлары мен суреттемелері кеуде бөлігі	2		2
72.	Қорабша нобайлары мен суреттемелері	2		2
	Барлығы	144		144

Оқу – үйрену «плэнер» іс-тәжірибесінің мазмұны:

1. Қарапайым натюрморт еркін ауада далада салу. Оқу натюрморт суретін салу – 2 сағат тәжірибелік

Бір қойылымды екі-үш түрде орындау. Заттар: нан, бақша жемістері, орамал немесе жемістер салынған қорап, дастархан, шыны, терең ыдыс т.б. Далада үстелдің үстіне немесе жерге шөптің үстіне қойылған натюрморт. Натюрмортпен жұмысты сынып тапсырмасымен жүргізу, сыртқы қоршаған орта, түс шарттарын күшейту.

2. Карандашпен формаларын салу – 2 сағат тәжірибелік

Карандаштың көмегімен берілген формаларды салу. Карандаш түрлері туралы мәліметтер.

3. Карандашпен түстерін шығару – 2 сағат тәжірибелік

Карандаштың көмегімен берілген түстерін шығару. Карандаш түстерді шығару туралы мәліметтер.

4. Карандашпен көленкелерін көрсету – 2 сағат тәжірибелік

Карандаштың көмегімен көленкелерін көрсету. Заттың көлеңке жерлерін анықтау туралы мәліметтер.

5. Акварель мен жұмыс істеу техникасы – 2 сағат тәжірибелік

Акварель бояуын қолдана отырып заттардың түстерін шығару. Акварель техникасы: қылқаламды су мен бояуды араластыра отыра қағазға жағу.

6. Акварель мен түстерін шығару – 2 сағат тәжірибелік

Акварель бояуын дұрыс қолдану. Заттың жарық және көлеңке жерлерін көрсету, түсін шығару.

7. Гуаштың қолданылуы мүмкіндіктері – 2 сағат тәжірибелік

Кескіндеме техникасының негізі қылқалам қолдана отырып, түрлі бояу көмегімен парақ, мата бетіне сурет салу.

8. Гуашпен түстерді шығару – 2 сағат тәжірибелік

Гуаш техникасы: бояуды суға езу арқылы қылқаламмен параққа жағу. Заттардың түстерін анықтап қағазға түсіру.

9. Гуашпен көлеңке жерлерін көрсету – 2 сағат тәжірибелік

Заттардың көлеңке жерлерін анықтап гуаш бояуы мен қағазға түсіру

10. Этюдтер. Табиғат күйін көрсету, нобайлар, суреттемелер – 2 сағат тәжірибелік

Этюдте жарықты, рефлекстер, колорит, контрастты беру. Нобайлар, суреттемелер және этюдтер әлемді зерттеу.

11. Қоршаған ортада ағаштар – 2 сағат тәжірибелік

Ағаш сипатын бұтақтары мен сабақтарының құрылысының ерекшеліктерін, негізгі түр-түсін, оның қоршаған ортасымен байланысын көрсету.

12. Фрагменттік суреттер, ерекше композициялық кесік – 2 сағат тәжірибелік

Композиция, қала фрагменттері, ауыл шартты композиция, ырғақ вертикалі, диагональ горизонтальдары

13. Ашықт аспан астында натураның түс рефлексі – 2 сағат тәжірибелік

Бір уақытта және дәйекті айқындалу заңдылығын қадағалау. Қала ырғағы немесе сәулет ортасы, шартты – жазықты композиция, сызық және дақ, қара-ақ. Үйдің шатырлары, оған ракурс, төменнен назар аудару, үш тонда.

14. Пейзаж сәулет фрагменті – 2 сағат тәжірибелік

Суретшілердің репродукциясы және білім алушылардың әдістемелік қордағы жұмыстары.

Материал: қағаз, графитті қарындаш, жұмсақ графитті материалдар.

Формат: еркінше

15. Сызықты және әуе перспективасын беру – 2 сағат тәжірибелік

Суретшілердің репродукциясы және білім алушылардың әдістемелік қордағы жұмыстары.

Материал: қағаз, графитті қарындаш, жұмсақ графитті материалдар. Формат: еркінше.

16. Кеңістікте көруді жетілдіру – 2 сағат тәжірибелік

Әр түрлі ракурстегі бастың суреттемесі Әдістемелік тапсырмалар: Бастың кеңістіктегі орналасу сипатын жылдам беру, бас бөліктерінің пропорционалдық қатынасы, анатомиялық құрылысы, графика бейнелеу мүмкіндіктерін пайдалана отырып, пластиканы, форманы беру

- 17. Сәулет мотиві перспектива элементтері мен композиция – 2 сағат тәжірибелік**
Композиция, қала фрагменттері, ауыл шартты композиция, ырғақ вертикалі, диагональ, горизонтальдары
- 18. Сәулет фрагментіде декоративтік фактураны қолдану – 2 сағат тәжірибелік**
Матамен әсемделген және бүйірінен жарық түскен фондағы гипсті геометриялық фигурадан және антикалық гипсті заттан натуралы компановка.
- 19. Ауыл пейзажы, нобайлар, суреттемелер – 2 сағат тәжірибелік**
Өзара қатынастағы пластикалық қозғалыс массаларының күрделі, үйлесімді жүйелілікте шығару мүмкіндіктері. Пропорциялық қатынасын шығару. Формалық ерекшелігін беру. Тұлға сипатын айқындау. Жылт, жарық, көлеңке.
- 20. Заттардың көлемін шығару – 2 сағат тәжірибелік**
Жарықтың орналасуы мен түріне (табиғи, жасанды) қарай жарықтың зат бетінде ойнауында берілетін ең жарық жерін табу арқылы көлемдік сипатын шығару.
- 21. Ағаштардың бұтақтары мен сабақтарының этюді – 2 сағат тәжірибелік**
Этюд бөлшектерін практика жүзінде салып үйрену этюд салу. Ағаш сипатын бұтақтары мен сабақтарының құрылысының ерекшеліктерін, негізгі түр-түсін, оның қоршаған ортасымен байланысын көрсету.
- 22. Заттардың көлемін шығару – 2 сағат тәжірибелік**
Жарықтың орналасуы мен түріне (табиғи, жасанды) қарай жарықтың зат бетінде ойнауында берілетін ең жарық жерін табу арқылы көлемдік сипатын шығару.
- 23. Әртүрлі жағдайдағы қарапайым заттар суретін салу – 2 сағат тәжірибелік**
Практика барысындағы 3-4 этюд орындау. Бір орында тұрып, әр мезгілді: (таңертең, шуақты күн, бұлтты күн, күннің батуы, ымырт, т.б.). бұл тапсырманы орындауға қарапайым натюрморт, қарапайым кеңістік таңдап алу (1-2 заттар, қарапайым құрылыстағы және формадағы заттар). Негізгі түр-түс қатынасы жердің аспанмен, артқы жақ пен алдыңғы жақ қатынасы т.б. ашып көрсету.
- 24. Геометриялық денелер суреті – 2 сағат тәжірибелік**
Карандаштың көмегімен берілген формаларды салу. Карандаш түрлері туралы мәліметтер.
- 25. 2-3 заттан құралған натюрморттар – 2 сағат тәжірибелік**
Түстік қатынастар негізінде заттардың түстерінің тонын тану, жанындағы түстік ерекшеліктермен
- 26. Мата құрылысын үйрену – 2 сағат тәжірибелік**
Мата жиектерінің шерттерінде тесікшелері болады. Тесікшелердің маңындағы мата іш жағына қарай дөңестеу болады.
- 27. Карандашпен формаларын салу – 2 сағат тәжірибелік**
Қызыл, көк, қара сызықтарды сызғанда қолды батыл, үзіліс жасамай жүргізіп көрсетіп, балалардың қол, саусақ қимылдарын жетілдіруге көңіл аударады.
Қарындашты қалай ұстау керектігін көрсетіп, 2 - 3 рет ауада сызық жүргізеді.
- 28. Түстік гаммасын айыру – 2 сағат тәжірибелік**

Кескіннің түстік гаммасын баптауды Түс мәзір тармағының бұйрықтары жүзеге асырады.

Бұдан басқа, фотокескінді жақсарту үшін келесі мәзір тармағының бұйрықтарын қолдануға болады Сүзгілер- жақсарту. Мысалы, сүзгілер- жақсарту- қызыл көз эффектісін жою бұйрығын кескіннің жалған бояуын жоюға мүмкіндік береді. Сонымен қатар ол үшін қажет ауданды ерекшелеп алып, оған Тондау бұйрығын қолдансақ болады.

29. Заттадың көлемін шығару – 2 сағат тәжірибелік

Жарық, көлеңке – бейнелеу өнерінде заттардың көлемін, пішінін шынайы көрсету үшін немесе (туындыда) суретте кеңістікті (перспективаны) білдіру үшін қолданылады.

Егер геометриялық денелерді жазықтық бетіне тексызықтармен бейнелеп қойсақ, онда ол денелер сымнан жасап қойған тәрізді болады.

30. Тақырыптық натюрморт суретін салу – 2 сағат тәжірибелік

Натюрморт-француз сөзі. «өлі табиғат» деген ұғымды білдіреді, яғни жансыз заттарды бейнелеу. Натюрморт алғаш рет XVII ғ Голландияда пайда болды. Натюрмортта жеміс-жидектер, ыдыс-аяқтар, оқу –құралдары т.б. заттар бейнеленеді.

31. формаларын салу. Этюді – 2 сағат тәжірибелік

Заттарды бейнелеуде – негіз ретінде жарық пен көлеңке байланысын алу. Әр түлі материалдан тұратын заттардың жарық пен көлеңке байланыстары да әртүрлі.

Цилиндр формасындағы гипстен жасалған заттарды жарық түсі көлеңке арқылы беріледі. Шынылы цилиндр ыдысында жарық-көлеңке байлалмайды, оның формасында тек қана рефлексдер. Металдан жасалған заттарда рефлекске негізделген. Көпжағылым живопись – майлы бояу живописінің ең маңызды бөлігі.

32. Түстік гаммасын айыру – 2 сағат тәжірибелік

Растрлық кескінмен жұмыс істеудің бірінші кезеңі нүктелер тобын, яғни, кескіннің үзіндісін ерекшелеуден тұрады. Аймақ ерекшеленгеннен кейін ғана онымен қандай да бір амалдар жасай аласыңдар: кішірейту немесе үлкейту, бұру, түсін өзгерту және т.с.с.

33. Заттадың көлемін шығару – 2 сағат тәжірибелік

Бейнеленетін объектілердің жарық түсіріп тұрған жағы жарық деп, ал екінші қарама-қарсы жағы көлеңке деп аталады. Заттың жарық көзінен сәулелер түспейтін жақтары меншікті көлеңке деп аталады. Жарық түсіп тұрған заттан екінші заттың бетіне түсетін көлеңкені түспе көлеңке деп атайды.

34. Тақырыптық натюрморт суретін салу – 2 сағат тәжірибелік

Живопись бейнелеу өнерінің кең дамыған түрі болып саналады. Көркем шығармалар сан құбылмалы бояулардың үндестігі арқылы көз тартады. Живописінің графикадан айырмашылығы осында. Суретшілер өнердің ұшы -қиырсыз осы саласына өздері сүйген әуен тақырыптарды таңдап алады. Біреулері портрет жазғанды ұнатады, екіншілері пейзажды, үшіншілері тарихи , соғыс немесе тұрмыстық көріністерді бейнелеуге құштар.

35. Карандашпен формаларын салу. Этюді – 2 сағат тәжірибелік

36. Қызыл, көк, қара сызықтарды сызғанда қолды батыл, үзіліс жасамай жүргізіп көрсетіп, балалардың қол, саусақ қимылдарын жетілдіруге көңіл аударады.

Қарындашты қалай ұстау керектігін көрсетіп, 2 - 3 рет ауада сызық жүргізеді.

37. Түстік гаммасын айыру – 2 сағат тәжірибелік

38. Растрлық кескінмен жұмыс істеудің бірінші кезеңі нүктелер тобын, яғни, кескіннің үзіндісін ерекшелеуден тұрады. Аймақ ерекшеленгеннен кейін ғана онымен қандай да бір амалдар жасай аласыңдар: кішірейту немесе үлкейту, бұру, түсін өзгерту және т.с.с.

37. Заттардың көлемін шығару

Бейнеленетін объектілердің жарық түсіріп тұрған жағы жарық деп, ал екінші қарама-қарсы жағы көлеңке деп аталады. Заттың жарық көзінен сәулелер түспейтін жақтары меншікті көлеңке деп аталады. Жарық түсіп тұрған заттан екінші заттың бетіне түсетін көлеңкені түспе көлеңке деп атайды.

39. Жәй кеңістіктегі ыдыс аяқтар суретін салу

Суретті салу тәсілі: саусақты жайып, бала алақанды қағазға қояды да оны жай қарындашпен сызады. Әр түрлі сызықтар арқылы қажетті суретті салады. Одан кейін суретті бояумен әрлейді.

Бұл техникалардың әрқайсысы - шағын ойын, ертегі әлеміне саяхат. Олар балаға өздерін еркін сезінуге, өзінің шығармашылық бастамасын және жеке "МЕН-ін" көрсетуге көмектеседі.

40. Пішін, көлемін шығару

40. Өң, түстік қатынасын айыру

41. Сәндік натюрморт

42. Заттардың көлемін шығару

43. Пропорциялық көлемі

44. Заттардың көлемін шығару

45. Жарық көлеңке түрлері

46. Заттардың көлемін шығару

47. Бір топ адамдардың суреттемелері

48. Пішінді құрылымын байқауға үйрету

49. Натураның қозғалысын байқау

50. Қосалқы және дерексіз заттарға ойын бөлу

51. Плэнерде отырған адам бейнесі

52. Адамның тұрпатының кескіндемелерін дамыту

53. Натураны сызықты-кеңістіктік суретте пластиканы дамыту

54. Плэнерге назар аударуын, байқаушылығын дамыту

55. Алтыбұрышты призма құрылымын үйрену

56. Пішін, көлемін шығару

57. Өң түстік қатынасын айыру

58. Ең оңай сызықтар перспективасын үйрену

59. Пропорциялық көлемі

60. Заттардың көлемін шығару

61. Жарық көлеңке түрлері

62. Адамдар мен жануарлар пейзажы

63. Конус конструкциясы, штрих арқылы жарық көлеңке беру

64. Формасын іздеу және беру

65. Жарық пен көлеңкені үйлестіру

66. Өтпелі сурет талаптары бойынша сызықты-конструкциялық қарапайым пішінді заттар қойылымы
67. Куб құрылымын үйрену
68. Шар құрылымын үйрену
69. Конус құрылымын үйрену
70. Сәуле мен көлеңкені үйлестіру
71. Түсін қарайту техникасы бойынша екі затты бірге
72. Көпқабатты үйлер, серпінді, жазықты композициясы

Әдебиеттер және оқу құралдары.

Базалық оқулық:

1. Костюм композициясы С.А. Жолдасбекова, С.Л. Ахмет Шымкент 2007
2. Киімді модельдеу және көркемдік безендіру Г.Тәкішева, Б. Асанова «Фолиант» Астана 2008

Альтернативті оқулық:

1. Н.Г. Стасюк, Т.Ю. Киселева Основы архитектурной композиции М: Архитектура – С 2004
2. В.Б. Устин Учебник дизайна. Композиция. Методика . Тәжірибелік М: Астель, 2009.
3. В.Н. Ткачев Архитектурный дизайн М: Архитектура –С, 2008.
4. В.Б. Устин Композиция в дизайне. Методические основы композиционно-художественного формирования в дизайнерском творчестве : учебное пособие М, АСТ, Астрель- 2006.